UUTISET

Täällä kerättyä keräyspaperia ei pystytä käyttämään Suomessa, vaan se viedään Keski-Eurooppaan tai jopa Kiinaan. **ALUEJOHTAJA JORI SAHLSTEN, METSÄ TISSUE**

PÄIVÄN PUNKTI

Karenssi

Ruotsissa toteutettiin 1990-luvun alussa iso kansanterveysuudistus. Kansa tervehtyi kertaheitolla, kun työmarkkinoilla otettiin käyttöön karenssipäivä.

Karenssipäivä tarkoittaa sitä, että ensimmäisestä sairauspäivästä ei saa palkkaa. Ruotsissa sekä porvarit että sosialidemokraatit olivat karenssipäivän toteuttamisesta samaa mieltä.

Karenssipäivä näkyi heti tilastoissa. Sairauspoissaolot vähenivät, varsinkin maanantaisin.

Ruotsalaiset tuntuvat olevan edelleen sitä mieltä, että uudistus kannatti. Maan tavaksi oli tullut, että töistä saattoi olla pois silloin kun huvitti. Omavastuu paransi työmoraalia.

Karenssipäivä ei silti ole ongelmaton. Moni lähtee töihin, vaikka on sairas. Yhden päivän palkan menetys koskee eniten pienituloisia.

Suomessa karenssipäivän vastustajat sanovat, että meillä työmoraali on korkea eikä täällä ole pinnareita. Karenssia ei tarvita.

Epäilemättä työmoraali on keskimäärin korkea, onhan se aina ollut. Toisaalta työpaikoilla tiedetään, että on väkeä, joka pystyy olemaan poissa pienimmästäkin syystä eikä aina ole syynä oikea sairaus.

Sairauspoissaolot ovat suurimpia naisvaltaisilla aloilla. Miksi näin on, siihen ei kukaan ole antanut kattavaa selitystä. Syitä on todennäköisesti useita.

Karenssipäivä nousi keskusteluun, kun kokoomus yllättäen alkoi vaatia sitä Suomeen. Pääministeri Jyrki Katainen ei kuitenkaan ollut asian takana. Katainen jäi perinnemiesten jalkoihin.

Kokoomuksen oikeistosiipi, jossa on paljon varsinkin yrittäjiä, on jo pitkään arvostellut hiljaa puolueen liberaalia linjaa. Kun kokoomuksella on mennyt hyvin, mölyt on tähän asti pidetty mahassa.

Karenssipäiväesitys olikin muistus puolueen johdolle, että vaikka katto on korkealla ja seinät leveällä, ne ovat silti olemassa. Kaikki eivät ole innoissaan siitä, että kokoomus leikkii työväenpuoluetta.

Kunnallisvaalien jälkeen kukaan ei enää muista karenssipäivää. Silloin on aika palata arkeen ja alkaa korottaa veroja.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Tiukennukset EU-asetuksiin vievät pehmopaperilta kilpailukyvyn

Metsä Tissue kertoi viikko sitten neuvottelevansa 40 henkilön irtisanomisesta. Alan kilpailukykyä heikentävät kansalliset tiukennukset EU-direktiiveihin. Keräyspaperin käsittely käy kalliimmaksi kuin kilpailijamaissa.

JAANA KANKAANPÄÄ

Mäntän pehmopaperitehtaalta kertyy siistauslietettä 50 miljoonaa kiloa vuodessa. Toistaiseksi sitä on saatu käyttää maanrakennukseen.

Metsä Groupiin kuuluvan pehmopaperia valmistavan Metsä Tissuen yt-neuvottelujen piirissä on 150 henkilöä ja vähennystarve enintään 40 henkilöä.

”EU:n kaatopaikkasääntelyyn jo tehdyt ja tulossa olevat kansalliset tiukennukset ovat merkittävä uhka kilpailukyvyllemme”, Metsä Tissuen toimitusjohtaja **Mika Joukio** sanoo.

Mäntästä siistauslietettä 50 000 tonnia

Metsä Tissuen Mäntän pehmopaperitehtailta tulee keräyspaperin siistauslietettä vuosittain 50 miljoonaa kiloa. Se on pystytty käyttämään toistaiseksi maanrakennukseen lähinnä kaatopaikoilla tai teillä.

Metsä Tissuen Koillis-Euroopan aluejohtaja **Jori Sahlsten** kertoo, että ongelmaksi on tulossa liian tiukat kansalliset kaatopaikka-asetukset, joita jäteveron korotukset pahentavat.

Kaatopaikka-asetukseen ollaan säätämässä muutosta, jossa orgaanista ainetta ei saisi viedä kaatopaikoille vuoden 2016 jälkeen, koska niistä leviää kasvihuonekaasuja. Sahlsten arvioi, että sama alkaa koskea tiealueita.

Keräyspaperi vietäisiin Puolaan

”Tämä johtaa siihen, ettei siistauslietettä pystytä käyttämään maanrakennuksessa eikä sen polttamista tehtaiden voimalaitoksissa sallita. Se tarkoittaa, ettei täällä kerättyä keräyspaperia pystytä käyttämään Suomessa, vaan se viedään Keski-Eurooppaan tai jopa Kiinaan”, Sahlsten sanoo.

Monissa Keski-Euroopan maissa kansallinen lainsäädäntö sallii siistauslietteen polttamisen normaaleissa lämpölaitoksissa tai jopa käyttämisen pelloilla maanparannukseen. Suomen siistauslietteeseen kohdistamat rajoitukset ovat Sahlstenin mukaan suurelta osin kansallisia tiukennuksia.

”Siistauslietteen orgaanisesta aineesta aiheutuvat päästöt ovat samat maasta riippumatta ja keräyspaperin kuljettaminen esimerkiksi Keski-Eurooppaan aiheuttaa lisää päästöjä vielä kuljetusten vuoksi.”

Jätteenpolttolaitos liian kallis

Vaihtoehto eli jätteenpolttoon soveltuvan rinnakkaispolttokattilan rakentaminen Mänttään olisi liian kallista sekä aikataulu varsin tiukka.

”Mikäli jätteenpolttolaitoksissa Suomessa olisi ylipäätään niin paljon kapasiteettia, että siistausliete pystyttäisiin polttamaan, se maksaisi sata euroa tonnilta. Pelkästään Mäntälle lisäkustannus olisi viisi miljoonaa euroa plus kuljetuskustannukset”, Sahlsten laskee.

Käytännössä siis jätteenpolttolaitoksiin siistauslietettä ei viedä eikä niille ole tilaa.

Koostuu savesta ja puun kuidusta

Siistausliete kostuu paperin raaka-aineista eli savesta ja puukuidusta.

”Useiden tutkimusten mukaan siinä ei ole ympäristölle haitallisia aineita.”

Esimerkiksi painomusteissa ei ole saatu käyttää raskasmetalleja vuosikymmeniin.

Sahlstenin mukaan lietteen ja tuhkan yhdistelmä on erinomaista ainetta vaikkapa meluvalleihin.

Jäteverolaissa kaatopaikoille viedyn lietteen vero eli porttimaksu nousee 40 eurosta tonnilta 50 euroon ensi vuoden alussa.

Vaikka Metsä Tissue ei lietettä kaatopaikoille ole vienyt vuoden 2006 jälkeen, maksut ovat nousussa, mikäli lietteestä halutaan eroon. Yhtiö joutuu maksamaan nykyisin esimerkiksi tienrakentajille kuljetukset ja ympäristöluvat, jos liete käytetään tienrakennukseen.

Järkevintä olisi poltto tehtaalla

”Järkevintä olisi, jos lietteen saisi polttaa tehtaiden voimalaitoksissa niin kuin muualla maailmassa.”

Koepoltoissa on todettu, etteivät päästöt poikkea muun kiinteän polttoaineen käytössä syntyvistä päästöistä.

Mikäli ympäristömääräykset käyvät liian tiukiksi, ei Mäntässä enää keräyspaperia käytetä, vaan pehmopaperit tehdään sellusta, Sahlsten arvioi.

Metsä Tissue saattaa joutua viemään kierrätyspaperit tulevaisuudessa Mäntän sijasta Kiinaan.

Sama tilanne tullee muillekin Suomen keräyspaperia käyttäville tehtaille eteen. Niistä suurin on UPM:n Kaipolan tehdas. Myös SCA käyttää Nokialla kierrätyspaperia.

JOUKO KYYTSÖNEN

Siistausliete sisältyy EU-direktiiviin

Ympäristöneuvos **Klaus Pfister** ympäristöministeriöstä kertoo, että EU:n jätteenpolttodirektiivi koskee kierrätyspaperin siistauslietettä, joten sen käsittelyn kiristyminen ei ole kansallinen päätös.

Pfister ei osaa sanoa, miksi lietettä voidaan kuitenkin polttaa muissa EU-maissa.

”Voi olla, että ne laitokset täyttävät direktiivin vaatimukset esimerkiksi puhdistusteknologian ja päästöjen tarkkailun osalta.”

Lausunnolla olevassa kaatopaikka-asetuksessa orgaanista jätettä ei saisi enää sijoittaa kaatopaikoille rakenteisiin, jotka ovat hapettomassa tilassa. Silloin syntyy ilmastolle haitallista metaanikaasua. Sen sijaan kaatopaikan tiivistyskerroksen yläpuolisissa rakenteissa orgaanista jätettä saa käyttää.

Lietettä saa jatkossakin käyttää maanrakennukseen, kunhan sitä ei sullota hapettomaan tilaan muodostamaan metaania.

KATJA KOLJONEN

Ilmatar selvittää listautumista

Ilmatar Windpower selvittää mahdollisuuksia listautua pörssiin. Lopullisia päätöksiä mahdollisesta listautumisannista tai hakemuksen jättämisestä ei ole tehty.

Yhtiön mukaan ajankohta näille päätöksille on vuoden 2012 aikana riippuen markkinatilanteesta, selvitystyön tuloksista ja muista seikoista.

Ilmatar on suomalainen tuulivoimayhtiö, jonka tavoitteena on vuoden 2015 loppuun mennessä rakentaa Suomeen noin sata uutta tuulivoimalaa. Yhtiön nykyiset tuulivoimahankkeet sijaitsevat Raaseporissa, Luhangassa, Hartolassa, Jämsässä, Somerolla ja Haminassa.

MT

TALOUDESTA LYHYESTI

Jutta Urpilainen tyynnyttelee rahoitusverokeskustelua.

Rahoitusverosta kuuma keskustelu

Valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd.) pitää keskustelua rahoitusmarkkinaverosta ylikuumentuneena. Hänen mielestään keskustelua on käyty vähän siinä hengessä, että Suomi ottaisi veron käyttöön ensi vuonna.

Urpilaisen mukaan tässä vaiheessa ei ole tarkoitus päättää, ottaako Suomi mahdollisen veron käyttöön. Nyt päätetään siitä, osallistuuko Suomi veron valmisteluun.

”Rahoitusveroa ei voi paeta”

EU:n veroasioista vastaava komissaari **Algirdas Semeta** tyrmää täysin suomalaispankkien uhkaukset siirtää toimintojaan toiseen maahan, jos esitetty rahoitusmarkkinavero toteutuu.

Semetan mukaan vero sisältää kotipaikkaperiaatteen, joka tekee toimintojen siirron mahdottomaksi, ellei asiakaskunta muuta pankin perässä.

OP-Pohjola ja Sampo Pankki ovat uhanneet siirtää toimintojaan pois Suomesta, jos rahoitusmarkkinavero tulee voimaan.

Semeta huomauttaa, että arvopaperikauppaan kohdistettu 0,01–0,1 prosentin vero on vähäinen kustannus pankeille.

Pienet pankit pärjäävät asiakaspalvelussa ja maineessa

Asiakkaat tykkäävät eniten pienten pankkien asiakaspalveluista.

Suurten pohjoismaisten pankkien maine laski hälyttävästi, kun kansainvälinen Epsi Rating mittasi pankkien asiakaspalveluja.

OP-Pohjola-ryhmä paransi sijoitustaan. POP Pankki jatkaa Suomessa ykköspaikalla. Sillä on hyvä maine vastuullisuudessa.

Henkilökohtaista palvelua arvostetaan

Säästöpankki on selvä kakkonen ennen Ruotsista rantautunutta Handelsbankenia sekä tutkimuksen tulokasta S-Pankkia. Kolmen kärki jäi vähän viime vuoden pisteistä.

”Yksilöllistä palvelua ja henkilökohtaista pankkineuvojaa arvostetaan”, Epsin toimitusjohtaja **Mats Nybondas** sanoo.

S-Pankki haastaa kärkikolmikkoa laadukkailla tuotteilla. Sen asiakkaat ovat kaikkein pankkiuskollisimpia. Asiakkaat kokevat saavansa palvelusta vastiketta rahoilleen.

Toimitusjohtaja **Pekka Ylihurula** S-Pankista kiittää luottamuksesta. Osuuskauppojen asiakasomistajat saavat peruspalvelut maksutta tässä pankissa.

Pankkien asiakastyytyväisyys 2010–2012 (yksityisasiakkaat)

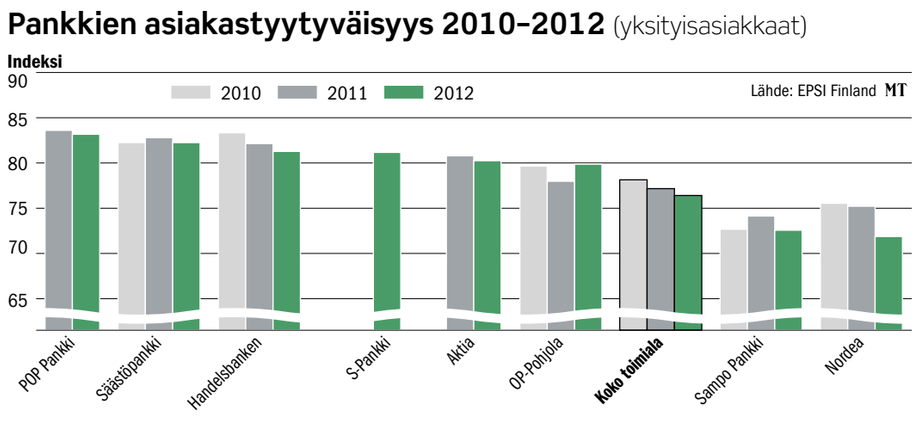

Palvelun laadussa S-Pankeilla näyttää olevan parantamisen varaa. POP Pankki tippuu pistesijoille, kun asiakkaat arvioivat sen palveluja ja vastiketta rahoilleen. Niitä pidetään kalliina.

Suurten pankkien valopilkku on OP-Pohjola-ryhmä. Se nousi kaksi indeksipistettä viime vuodesta ja melkein pienten pankkien kantaan. Pankki paransi mainetta ja tuotteita.

Tanskalaisomisteinen Sampo Pankki ja ruotsalainen Nordea jäivät selvästi alle pankkien keskiarvon Suomessa. Niillä oli monen pisteen heikennys viimevuotisesta. Asiakkaat vaihtoivat niistä eniten muuhun pankkiin.

Suomalaispankit kärkipankkeja

Nordean tulokset heikkenivät kaikissa osa-arvioinneissa ja maineessa eniten. Tätä selitetään yhtiön johtohahmon esiintymisellä julkisuudessa pankin asenteiden viestijänä.

Nordean hallituksen puheenjohtaja **Björn Wahlroos** järkytti varsinkin ruotsalaisia pankkiasiakkaita, kun hän puolusti pankin toimitusjohtajan hulvatonta palkkaa ja etuuksia.

Yritysasiakkaat arvioivat pankkipalvelujensa parantuneen Sampo Pankkia lukuun ottamatta. Handelsbanken pisteytettiin parhaaksi, OP-Pohjola kakkoseksi ja Nordea kolmoseksi.

Handelsbankenia kehutaan henkilökohtaisista yhteyshenkilöistä yritykselle. OP-Pohjola onnistui maineessa ja laadussa. Sen paikallisuutta arvostetaan.

Yrityksissä ei arvioitu pieniä pankkeja eikä koko selvityksessä esimerkiksi Tapiola Pankkia. Suomessa tehtiin yli 2 000 henkilön puhelinhaastattelu.

Epsi Rating mittasi kansainvälisessä pankkiselvityksessä Suomen pankit selvästi parhaiksi Pohjoismaissa. Tanskan ja Ruotsin pankit kuuluivat espanjalaispankkien ohella suurimpiin putoajiin.

JUHANI VIITALA

Aktia uskoo kevään talousnousuun

Suomen talous jatkaa Aktia Pankin mukaan taantumassa tämän vuoden loppuun asti. Talousnousu alkaa täällä aikaisintaan ensi keväänä.

Aktia laski tiistaina 0,3 prosenttiin ennusteensa Suomen tämän vuoden talouskasvusta. Plussalla silti pysytään, vaikka taantuma alkoi viime keväänä.

”Notkahdus jää sen verran vaimeaksi”, pääekonomisti **Timo Tyrväinen** selittää.

Ensi vuonna Suomen talous kasvaa 0,7 prosenttia. Finanssipolitiikan kiristys rasittaa vielä täällä ja koko euroalueella taloudellista toimeliaisuutta.

Käänne Suomessa tapahtuu ensi keväällä, jos euroalueen taantuma päättyy Aktian ennustamasti ensi vuoden alussa. Perusennusteessa eurokriisi vihdoin rauhoittuu.

Vienti vauhdittaa ja vakiinnuttaa Suomen bruttokansantuotteen kasvun kahteen prosenttiin vuonna 2014.

Uhkakuvassa eurokriisin kärjistyminen uudelleen ja muuttuminen hallitsemattomaksi syventäisi taantumaa, Tyrväisen mukaan merkittävästi.

Kokonaistuotannon pudotus voisi olla 2–4 prosentin luokkaa euroalueella ja Suomessa. Riski uhkakuvan toteutumisesta on 25 prosentin luokkaa.

Suomessa hallitusneuvottelut kesällä 2011 käytiin tyystin toisenlaisten talousnäkymien aikana. Sittemmin taloustilanne on dramaattisesti muuttunut.

”Hallitusohjelmaan hirttäytyminen olisi typeryyttä”, Tyrväinen opastaa.

Valtion kannattaa hyödyntää muita maita parempaa valtiontaloutta ja lainata budjetin menoihin. Hallituksen pitää Tyrväisen mielestä nostaa eläkeikää.

”Veronkorotukset ja menonleikkaukset syventävät taantumaa.”

MT

Keski-Pohjanmaalla vaikeuksia maksuvalmiudessa

Tuotannon tehostaminen ja liikevaihdon kasvu eivät ole parantaneet maksuvalmiutta maatiloilla Keski-Pohjanmaalla.

Energian ja lannoitteiden hintojen nousu sekä huonot korjuusäät ovat kasvattaneet tuotantokustannuksia voimakkaasti. Niinpä hyödyt ovat kuihtuneet pois.

”Mittapuuna tehostumiselle käytetään sitä, että tuotannon määrät ovat kasvaneet ja samalla tilojen lukumäärä on vähentynyt”, MTK-Keski-Pohjanmaan järjestöagrologi **Jouni Ingalsuo** sanoo.

Palautetta viljelijöiltä maksuvalmiusvaikeuksista tulee runsaasti.

”Suunta on ikävä. Tehdystä työstä ei saa palkkaa.”

MTK-Keski-Pohjanmaan alueen maidontuotanto saavutti uuden ennätyksen. Maidon tuotantomäärä kohosi 237,5 miljoonaan litraan. Kasvua viime vuodesta on 0,7 miljoonaa litraa. Määrän kasvu on jatkunut koko 2000-luvun ajan.

Robotit lypsävät tällä hetkellä noin viidenneksen alueella tuotetusta maidosta. Määrä on kasvanut nopeasti, sillä puolitoista vuotta sitten Ingalsuo tutki määrän olevan noin 15 prosenttia.

Emolehmien ja lihanautojen lukumäärä on vähentynyt edellisvuodesta noin kolmen prosentin verran. Emakoiden määrä on yllättäen kasvanut edellisvuodesta, kun taas lihasikojen määrä on pysynyt likimain ennallaan.

Vilja-ala kasvussa

Alueen vilja-ala on kasvussa toista vuotta peräkkäin, joskin on hieman vuosien 2008–2009 ennätysten alla.

Myöhäinen kevät verotti kevätvehnän alaa. Samasta syystä öljykasviala pieneni neljänneksen edellisvuodesta.

Viljan hinnannousu auttaa kasvinviljelytiloja, mutta ei nosta kannattavuutta tyydyttävälle tasolle, arvioi MTK-Keski-Pohjanmaa.

Peruna-alaa on vajaa 2 600 hehtaaria. Perunan viljely-ala vähentyi liki kymmenellä prosentilla.

Hankaluuksia tiloilla on kahtena viime kesänä aiheuttanut tulvien suuri riski.

”Vedet ovat olleet aivan liian korkealla. Odotamme, että valtio ottaisi maaseudun suojaamisen tulvilta vastuulleen”, Ingalsuo vetoaa.

Keski-Pohjanmaalla toimii nyt 2 411 maatilaa, joilla on käytössään viljeltyä peltoa yhteensä hieman vajaa 104 000 hehtaaria. Maatilojen keskikoko on kasvanut 43,02 peltohehtaariin.

Alueen suurimmat maatilat löytyvät Kannuksesta, missä keskimääräinen peltoala on tällä hetkellä 56,85 hehtaaria. Vastaavasti pienimmät maatilat löytyvät Kaustiselta, Halsualta ja Kokkolasta, joissa keskimääräinen peltoala jää alle 38 hehtaarin.

AIMO VAINIO